

Call for papers - Mall för abstracts

Forskningsbaserad undervisning – Teori och praktik i samverkan

4 november 2025

ReSearch: Informationssökningens föränderliga landskap

Lärare högstadiet, svenska och
samhällskunskap Nyckelord
Informationssökning, Artificiell intelligens,
Källkritik

Namn på presentatörer Anna-Lena Godhe
Emailadresser till presentatörer anna-
lena.godhe@ju.se

Organisation Jönköping University

Inledning

Att söka information för att lära är sedan länge en självklar aktivitet i skolan. I projektet ReSearch undersöks den grundläggande förändring som nu sker av hur information söks och vilka konsekvenser det får för källkritik när nya generativa AI-teknologier, t.ex. chattbotar, blir en del av skolans resurser. Till skillnad från traditionella sökmotorer, som ger svar i form av en rankad lista med länkar till webbsidor, genererar chattbotar information utan att ange varifrån informationen är hämtad. I detta projekt ges en unik möjlighet att följa ett betydande skifte i medietekniken och få kunskap om vad det får för konsekvenser för skolan.

Syfte/forskningsfrågor

I ljuset av nya AI-teknologier som används för informationssökning syftar ReSearch till att utveckla en fördjupad kunskap om hur information söks och hur informationskällor bedöms i skolan, samt att utveckla den begreppsliga förståelsen för informationssökning och källkritik i skolan.

Teori (om tillämpligt)

Projektet ReSearch tar avstamp i ett sociomateriellt perspektiv (t.ex. Barad, 2003; Orlikowski, 2007). Det innebär ett analytiskt fokus på hur människor och teknologier formar varandra. I relation till pedagogisk verksamhet är ett sociomateriellt perspektiv särskilt fruktbart för att förstå vad som händer när nya teknologier används i klassrummet och utmanar etablerade tillvägagångssätt för sökning och källkritik. Infrastruktur är ett annat centralt begrepp som innefattar tekniska artefakter men även immateriella komponenter så som klassifikationer och sociala praktiker vilka

både formar och formas av de infrastrukturer som de är en del av (Star & Bowker, 2010).

Metod alternativt tillvägagångssätt

I delstudie 1 undersöks föreställningar i offentligheten om hur AI-teknologier för informationssökning kommer användas i skolan. Detta fångas genom en analys av vad som sägs, skrivs och diskuteras om ämnet i media. I delstudie 2 används bland annat intervjuer och observationer för att studera hur elever i årskurs 7 till 9 använder sig av och reflekterar kring AI-teknologier för informationssökning, samt vilka konsekvenser det får för elevernas möjligheter att använda sig av källkritiska strategier. I delstudie 3 undersöks lärares och bibliotekariers erfarenheter av och föreställningar om AI-teknologier för informationssökning i skolan genom digitala fokusgrupper.

Resultat eller preliminära resultat

Eftersom detta VR-finansierade projekt just startat kommer främst tankar bakom projektet att presenteras och ev även första preliminära resultat från delstudie 1 om föreställningar i offentligheten om hur AI-teknologier för informationssökning används i skolan.

Referenser

- Barad, K.** (2003). Posthumanist performativity: Toward an understanding of how matter comes to matter. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 28(3), 801-831.
- Orlikowski, W. J.** (2007) Sociomaterial Practices: Exploring Technology at Work, *Organization Studies*, 28, 1435–1448.
- Star, S.L. and Bowker, G. C.** (2010) How to Infrastructure. In L. A. Lievrouw and S. Livingstone (Eds.), *Handbook of New Media: Social Shaping and Social Consequences of ICTs* (pp. 230–245). Sage.